

УМІФ

Український мовно-інформаційний фонд НАН України

**Міжнародна наукова конференція
«ІНФОРМАЦІЯ. МОВА. ІНТЕЛЕКТ»**
до 75-річчя від дня народження та
50-річчя науково-педагогічної діяльності
академіка НАН України,
засновника та директора

Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

Володимира Анатолійовича ШИРОКОВА

30–31 жовтня 2023 року

на базі Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

(Україна-Польща-Болгарія)

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ ПОРТАЛ

ПРОГРАМА

Міжнародної наукової конференції «ІНФОРМАЦІЯ. МОВА. ІНТЕЛЕКТ»

Формат зустрічі: ZOOM:

Покликання:

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

Ідентифікатор конференції: 895 6353 2277

Код: OsvNDR

30-31 жовтня 2023 року

Київ 2023

ДОРОГІ КОЛЕГИ!

Новітній етап наукового пізнання характеризується значним розширенням концептуального простору досліджень, взаємопроникненням різнорідних наукових парадигм, епістем та методів, стиранням граней між різними ділянками знання. Трансдисциплінарність зараз виступає провідною методологічною настановою наукової практики. Здається, що в наш час уже мало хто з професійних учених побоюється за свою наукову репутацію і сміливо, навіть відчайдушно, пускається в плавання бурхливим морем висунення «шалених» ідей.

У цьому потоці особливим інтелектуальним атлетизмом вирізняються наукові напрями, пов'язані з новими поглядами на взаємовідношення між матерією і свідомістю. У зв'язку із величезним прогресом у галузі квантової інформації, штучного інтелекту, нейронауки, фізики високих енергій, астрофізики, генної інженерії, ДНК-інформатики та ін. ця, здавалося б, вічна філософська тема нині набула нового життя і отримує нові, дедалі більш «практичні» тлумачення та втілення. На новому гносеологічному рівні реанімуються ідеї панпсихізму, активно обговорюються питання ізоморфності нейронної структури мозку та будови галактичних та метagalactic систем Всесвіту, біологічна та фізична основа і навіть, так би мовити, сам «субстрат» свідомості. На очах відбувається поворот від вихідних метафізичних істин, до реальних фізичних та інших природних механізмів взаємозв'язків між ідеальним і матеріальним. Прояви та ознаки інтелектуальності все частіше приписують і припасовують до процесів зародження життя, еволюції Всесвіту і навіть самого його виникнення.

Паралельно відбувається бурхлива інтелектуалізація техніки і технології, зумовлена, перш за все, інформаційно-мережевою кризою. Справді, сучасний світ є когнітивно-комунікативним. Функціонування людської цивілізації супроводжується постійно зростаючим темпом продукування інформації. За даними авторитетних джерел кількість інформації, що циркулює у Вебі останнім часом подвоюється щодва роки.

У цьому процесі є два важливі аспекти. Перший стосується, власне обсягів інформації, які людство вже неспроможне опрацювати і осмислити. Другий пов'язаний з тим, що за певними оцінками, більша частина продукованої інформації насправді носить паразитний характер і не дає внеску в еволюцію людства. Таким чином, глобальна інформаційна система людства набула кризового, майже катастрофічного характеру.

Як результат, виникла гостра необхідність створення інтелектуальних артефактів, спроможних подолати вказану інформаційну кризу, тобто розвиток потужних систем штучного інтелекту. Про це яскраво свідчить поява у Вебі генеративних систем штучного інтелекту типу ChatGPT, що навіть викликало до життя гасло «GPT-революція», яку вже починають порівнювати із Великою промисловою революцією XVIII століття.

Зазначені обставини поставили до ряду невідкладних завдань створення й широке впровадження в практику інтелектуальних артефактів, які не поступаються своїми можливостями натуральному людському інтелекту. При цьому в професійній спільноті все більше зміцнюється переконання, що інтелект – це форма індивідуалізації систем, якій притаманний мовний статус. І, отже, штучний інтелект є формою індивідуалізації артефактів, якій також притаманний мовний статус. Зрозуміло, що при цьому актуалізувалися й питання, що стосуються сутності та

змісту концептів «форма індивідуалізації» та «мовний статус». При цьому неможливо абстрагуватися від факту, що сама мова виникла в процесі еволюції людського роду і виду і, якщо мислити послідовно, є наслідком і продуктом як соціальної, так і біологічної й загальної еволюції природи та суспільства.

Сказане спонукає до певної ревізії традиційних поглядів на мову і навіть до корекції парадигми наукового лінгвістичного дослідження. Отже, завданням конференції «Інформація. Мова. Інтелект» ми бачимо привернення уваги наукової спільноти до цих нових реалій буття мови, інтелекту, соціуму, що знаменують початок нового етапу розвитку людства, а для науки – певний когнітивний поворот, який спонукає до концентрації принципово різних ідей, методів та наукових потенціалів на проблематиці інтелектуальної, мовно-інформаційної будови Універсуму.

Бажаю всім учасникам конференції великих успіхів і нових творчих здобутків у нашу складну і неоднозначну епоху!

Будьте щасливі!

Володимир Широков.

До 75-річчя видатного вченого України в галузі лінгвістичних технологій академіка НАН України Володимира Широкова:

- презентуємо доробок академіка Володимира Широкова та його наукової школи: інноваційні теорії та прикладні системи, розроблені на їх основі;*
- обговорюємо актуальні проблеми лінгвістики, лінгвістичної технології, штучного інтелекту та еволюції мови і мовознавства;*
- ділимося досвідом професійної комунікації науковців і педагогів у контексті українського та європейського лінгвістичних діалогів;*
- окреслюємо проблеми та перспективи розвитку лінгвістично-правової експертизи;*
- демонструємо зразки трансформації інформаційно-навчальних ресурсів у сучасній освіті;*
- запрошуємо до широкого обміну досвідом і науковими досягненнями між українськими та закордонними фахівцями з метою формування професійної мережевої спільноти для обговорення актуальних проблем лінгвістики.*

Запропоновано обговорення таких питань:

- *всеукраїнський лінгвістичний діалог у контексті розвитку системи національних лінгвістичних ресурсів та національної лінгвістичної інфраструктури;*
- *лінгвістично-інформаційні студії: теорія та застосування;*
- *парадигмальні засади сучасного лінгвістичного дослідження;*
- *еволюційна лінгвістика: феноменологія мови, штучний інтелект і світовий порядок; нейролінгвістика та нейромережі;*
- *GPT-революція, Natural Language Processing, основний когнітивний тракт;*
- *інтелектуальні мовно-інформаційні технології та їх застосування в когнітології, концептографії та опрацюванні текстів;*
- *досягнення, проблеми та перспективи розвитку лінгвістично-правової експертизи; інтелектуальна трансформація інформаційно-навчальних ресурсів у сучасній педагогіці.*

З повагою

Український мовно-інформаційний фонд НАН України,

Україна, м. Київ, пр-т. Голосіївський, 3,

Адреса сайту: www.ulif.org.ua

Фейсбук: www.facebook.com/ulif.org.ua

Електронна адреса оргкомітету: margo.nadutenko@gmail.com

30.10.2023

Платформа Zoom

10⁰⁰ – 10¹⁵

Реєстрація учасників

Connecting participants to a web conference (Kyiv time)

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 895 6353 2277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Урочисті вітання

32 роки УМІФ НАН України

<https://www.ulif.org.ua/30-rokiv-niezaliezhnosti-ukrayini-30-rokiv-umif-nan-ukrayini-ukrayins-kii-movno-informatsiini-fond>

ФУНДАТОР ВІТЧИЗНЯНОЇ ШКОЛИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВІСТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

<https://visnyk->

[nanu.org.ua/ojs/index.php/v/article/view/3903/3880?fbclid=IwAR1TmXQY_N4fJ0-UGct3fD6UJqkCkYIZltGrjxQSL-z4PIgoqNu2wojBfa0](https://visnyk-nanu.org.ua/ojs/index.php/v/article/view/3903/3880?fbclid=IwAR1TmXQY_N4fJ0-UGct3fD6UJqkCkYIZltGrjxQSL-z4PIgoqNu2wojBfa0)

НАУКОВИЙ ТЕЗАУРУС

ШИРОКОВА Володимира Анатолійовича

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Plenary session (online reports of participants)

10⁰⁰ – 12⁴⁵

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 895 6353 2277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

Регламент: Виступ – до 15 хв.

Повідомлення – до 10 хв.

Report to the plenary session – up to 7 min.

Speeches, comments to the main reports – 3 min.

13⁰⁰ – 15⁰⁰

РОБОТА СЕКЦІЙ

Регламент: Виступ – до 15 хв.

Повідомлення – до 10 хв.

Report to the plenary session – up to 7 min.

Speeches, comments to the main reports – 3 min.

15¹⁵ – 16⁰⁰

Запитання до доповідачів у чаті конференції.

ОБГОВОРЕННЯ. ПІДСУМКИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Модератори заходу: *Широков Володимир Анатолійович*, академік НАН України, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

Надутенко Маргарита Володимирівна, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

Технічна підтримка заходу:

Надутенко Маргарита Володимирівна, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України; тел.: **+380938645504**

Яблочков Микита Мирчович, молодший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України; тел.: **+380503850727**

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ
Урочисті вітання
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ
10.00 – 12.45

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWlYOHc5QWN3UT09>

Модератори заходу:

Широков Володимир Анатолійович, академік НАН України,

директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України;

Надугенко Маргарита Володимирівна, кандидат філологічних наук,

старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ
Урочисті вітання

1. Широков Володимир Анатолійович

академік НАН України, доктор технічних наук, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

2. Довгий Станіслав Олексійович, президент Малої академії наук України, академік НАН України, академік НАПН України, доктор фізико-математичних наук, професор

3. Палагін Олександр Васильович, академік НАН України, доктор технічних наук, заступник директора Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України, голова Наукової ради НАН України з проблем «Інформація. Мова. Інтелект»

4. Dr Gabriela Augustyniak-Żmuda, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk

5. Чепков Ігор Борисович

генерал-майор, доктор технічних наук, професор, начальник Центрального науково-дослідного інституту ОВТ Збройних Сил України

6. Ажнюк Богдан Миколайович

член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, директор Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, директор Українського бюро лінгвістичних експертиз НАН України

7. Топузов Олег Михайлович

академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, віце-президент НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України

8. Крак Юрій Васильович

член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної кібернетики КНУ ім. Т. Г. Шевченка

9. Шевченко Лариса Іванівна

член-кореспондент НАНУ, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри стилістики та мовної комунікації КНУ ім. Тараса Шевченка

10. Мацюк Галина Петрівна

доктор філологічних наук, професор кафедри загального мовознавства Львівського національного університету ім. Івана Франка

11. Спирін Олег Михайлович

член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту цифровізації освіти НАПН України

12. Лук'янова Лариса Борисівна

член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

13. Тараненко Олександр Онисимович

доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

14. Шакун Василь Іванович

академік Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ

15. Гнатюк Ірина Святославівна

старший науковий співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України

16. Семенов Олена Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

17. Гурочкіна Вікторія Вікторівна, доктор економічних наук, професор президент та співзасновник Фондації «Українська наукова діаспора в Польщі»

**ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ
ДОПОВІДІ**

1. Широков Володимир Анатолійович

академік НАН України, доктор технічних наук, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

ВСТУПНА ДОПОВІДЬ: Інформація. Мова. Інтелект: минуле, теперішнє і майбутнє

2. Палагін Олександр Васильович, академік НАН України, доктор технічних наук, заступник директора Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України, голова Наукової ради НАН України з проблем «Інформація. Мова. Інтелект»

3. Надутенко Максим Вікторович, кандидат технічних наук, завідувач відділу інформатики Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

**ІНФОРМАЦІЯ. МОВА. ІНТЕЛЕКТ - НАУКОВА ПАРАДИГМА
УКРАЇНСЬКОГО МОВНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ФОНДУ НАН УКРАЇНИ**

4. Чумак Володимир Васильович, професор, кандидат філологічних наук, заступник директора Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

**ЗАГАЛЬНОСЛОВ'ЯНСЬКА ЛЕКСИКОГРАФІЧНА СИСТЕМА
«ЛЕКСИКА-СЛАВІКА»: ПІВДЕННОСЛОВ'ЯНСЬКИЙ ВИМІР**

5. Стрижак Олександр Євгенійович, доктор технічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Національний центр «Мала академія наук України»

**ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ОСОБИСТОСТІ
УЧНЯ: ПРОБЛЕМА ДИСКУРСИВНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ**

6. Загнітко Анатолій Панасович, член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор, головний науковий співробітник Українського

мовно-інформаційного фонду НАН України; професор кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса

**ГРАМАТИКА В ЛІНГВОПАРАДИГМАЛЬНОМУ ВИМІРІ:
ТРАНСФОРМАЦІЙНІ МОДЕЛІ**

РОБОТА СЕКЦІЙ

Технічна підтримка заходу:

Надугенко Маргарита Володимирівна, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник
Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
+380938645504

Яблочков Микита Мирчович, молодший науковий співробітник
Українського мовно-інформаційного фонду НАН
+380503850727

Секція №1. Секція №3

**Мова і культура. Всеукраїнський лінгвістичний діалог у контексті розвитку системи національних лінгвістичних ресурсів та національної лінгвістичної інфраструктури.
Лінгвістично-інформаційні студії: теорія та застосування**

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

Модератори секцій:

Загнітко А. П.

член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету ім. Василя Стуса;

Куранова С. І.

кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Секція №1

Мова і культура. Всеукраїнський лінгвістичний діалог у контексті розвитку системи національних лінгвістичних ресурсів та національної лінгвістичної інфраструктури.

Секція №3

Лінгвістично-інформаційні студії: теорія та застосування

Доповідачі:

- 1. Dr Gabriela Augustyniak-Żmuda**, Instytut Słowistyki Polskiej Akademii Nauk
**JĘZYK POŁUDNIOWEGO PODLASIA. STANDARD JĘZYKOWY A
RZECZYWISTOŚĆ FUNKCJONOWANIA MOWY**

2. *Dr Karina Stempel-Gancarczyk*, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk
ETNOLINGWISTYCZNA WITALNOŚĆ JEZYKA PODHALA. RAPORT Z BADAŃ
3. *Куранова Світлана Іванівна*, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач кафедри загального і слов'янського мовознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія»;
Зернецький Павло Васильович, кандидат філологічних наук, професор кафедри англійської мови Національного університету «Києво-Могилянська академія»
КОГЕРЕНЦІЯ В ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ ОКСАНИ ЗАБУЖКО)
4. *Широков Костянтин Володимирович*, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТІВ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ (НА ПРИКЛАДІ АНАЛІЗУ КОНЦЕПТУ «СТРАХ» У ТУРЕЦЬКІЙ МОВІ)
5. *Остапова Ірина Вадимівна*, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України;
Купріянов Євген Валерійович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
Яблочков Микита Мирчович, молодший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ВІРТУАЛЬНА ЛЕКСИКОГРАФІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИЛУЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ЗНАТЬ ІЗ ТЕКСТУ СЛОВНИКА
6. *Андрущенко Вікторія Олегівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та перекладу Донецький національний університет ім. В. Стуса; Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ
СПІВВІДНОШЕННЯ ПИТАННЯ-ВІДПОВІДЬ ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ВИЯВ КАТЕГОРІЇ АДРЕСАНТНОСТІ У ХУДОЖНЬОТЕКСТОВІЙ СТРУКТУРІ
7. *Вербиненко Юлія Ігорівна*, молодший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ДИСКУРСИВНІ ОДИНИЦІ У ФАХОВИХ ТЕКСТАХ І ФАХОВИХ СЛОВНИКАХ
8. *Грязнухіна Тетяна Олександрівна*, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України;
Любченко Тетяна Петрівна, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ СЕМАНТИЧНИХ СТАНІВ У СИСТЕМАХ АВТОМАТИЧНОГО РОЗПІЗНАННЯ ЗМІСТУ ПРИРОДНОМОВНОГО ТЕКСТУ
9. *Оліфіренко Леся Вадимівна*, кандидат філологічних наук, доцент, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ОСВІТНІЙ ПОДКАСТ ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-НАВЧАЛЬНИЙ РЕСУРС У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ
10. *Тимошук Роман Павлович*, кандидат філологічних наук, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk;
Зайка Наталія Михайлівна, кандидат філологічних наук, вчений секретар Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА: НОВІ ВИКЛИКИ ТА СУЧАСНА

ЛЕКСИКОГРАФІЯ («СЛОВНИКИ УКРАЇНИ ONLINE» І «ЛЕКСИКОН ПОЛЬСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ АКТИВНОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ»)

11. **Романишин Наталія Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент Національного університету «Львівська політехніка»
КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ (НА ОСНОВІ ТЕКСТІВ 2014-2023 РОКІВ У КОРПУСІ ГРАК)
12. **Терещенко Лариса Олександрівна**, молодший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ КОРПУС УКРАЇНСЬКОГО МОВНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ФОНДУ НАН УКРАЇНИ. НАДБАННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ

Секція №2

Лінгвістика в інтересах національної безпеки й оборони. GPT-революція, штучний інтелект і світовий порядок. Natural Language Processing, основний когнітивний тракт; нейролінгвістика та нейромережі

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

Модератори секції:

Стрижак О. Є.

доктор технічних наук, професор,

заступник директора Національного центру «МАН» України;

Надутенко М. В.

кандидат технічних наук, завідувач відділу інформатики

Українського мовно-інформаційного фонду НАН України.

Доповідачі:

1. **Глоба Лариса Сергіївна**, доктор технічних наук, професор кафедри інформаційно-телекомунікаційних мереж, заступник директора НН ПС з міжнародних питань Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського»
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДЛЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАВАНТАЖЕННЯ В ДАТА ЦЕНТРАХ ОПЕРАТОРІВ ЗВ'ЯЗКУ
2. **Ставицький Олександр Вікторович**, кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики, ІТ та математичних методів в економіці Національної академії статистики, обліку та аудиту
ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ NO-CODE ДЛЯ БІЗНЕСУ ТА СУСПІЛЬСТВА
3. **Приходнюк Віталій Валерійович**, кандидат технічних наук, завідувач відділу Національного центру «Мала академія наук України»;
Горборуков В'ячеслав Вікторович, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник Національного центру «Мала академія наук України»

УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗАСОБАМИ КІТ «ПОЛЕДР»

4. **Шаронова Наталія Валеріївна**, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»
СТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ НА ОСНОВІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЗНАНЬ
5. **Семяновський Вадим Миколайович**, кандидат фіз.-мат. наук, доцент Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
ГЛОБАЛЬНИЙ СОЛІДАРИЗМ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
6. **Распопов Віктор Борисович**, кандидат фізико-математичних наук, доцент, старший науковий співробітник Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України;
Терпільовський Егор, аспірант Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України;
Манжула Анна, аспірант Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України
SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL PROJECT INVOLVING ACADEMICALLY GIFTED YOUTH OF THE JUNIOR ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE TO THE STUDY OF NATURAL LANGUAGE AND INFORMATIONAL ASPECTS OF THE PROGRAM OF THE DEVELOPMENT OF LIVING ORGANISMS
7. **Катеринчук Іван Степанович**, доктор технічних наук, професор, професор кафедри зв'язку та інформаційних систем навчання Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького;
Комарницька Оксана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АВТОМАТИЗОВАНИЙ СИСТЕМІ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ
8. **Остапенко Анна Вікторівна**, доктор філософії, науковий співробітник Інституту професійної освіти НАПН України
АНАЛІЗ ГОЛОВНИХ МЕТОДІВ ОБРОБКИ ПРИРОДНОЇ МОВИ
9. **Потанов Григорій Михайлович**, кандидат військових наук, старший науковий співробітник Центрального науково-дослідного інституту ОВТ Збройних Сил України
ЛЕКСИКОГРАФІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ РОЗВИТКУ ТА ОЗБРОЄННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ЗСУ
10. **Сажок Микола Миколайович**, кандидат технічних наук, завідувач Відділу розпізнавання та синтезу звукових образів Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України
ТРАНСКРИБУВАННЯ МОВЛЕННЕВОГО СИГНАЛУ В УМОВАХ ВІДКРИТОСТІ ПРЕДМЕТНИХ ОБЛАСТЕЙ

Секція №4

Юридична лінгвістика.

Досягнення, проблеми та перспективи розвитку

ЛІНГВІСТИЧНО-ПРАВОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

Модератори секції:

Шакун В. І.

академік Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ;

Шевченко Л. І.

член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри стилістики та мовної комунікації Інституту філології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Доповідачі:

- 1. Шевченко Лариса Іванівна**, член-кореспондент НАН України, професор, завідувач кафедри стилістики та мовної комунікації Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Дергач Дмитро Валерійович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри стилістики та мовної комунікації Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Сизонов Дмитро Юрійович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри стилістики та мовної комунікації Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ЮРИСЛІНГВІСТИКА В АКТУАЛЬНИХ ПАРАДИГМАХ СУЧАСНОГО ЗНАННЯ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВА
- 2. Ющенко Світлана Сергіївна**, науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ТЕОРІЯ СЕМАНТИЧНИХ СТАНІВ - ІНСТРУМЕНТ ЛІНГВІСТІВ-ЕКСПЕРТІВ
- 3. Ажнюк Богдан Миколайович**, член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, директор Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, директор Українського бюро лінгвістичних експертиз НАН України;
Ажнюк Леся Вікторівна, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СЕМАНТИКО-ТЕКСТУАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ УСНОГО Й ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ
- 4. Мацюк Галина Петрівна**, доктор філологічних наук, професор Львівського національного університету ім. Івана Франка
ЛІНГВІСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ПИСЕМНОГО І УСНОГО МОВЛЕННЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ КУРСУ
- 5. Шутьгіна Валентина Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент кафедри журналістики Національного авіаційного університету
СФЕРИ ВИКОРИСТАННЯ ГАЛУЗЕВИХ ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВИХ ТЕЗАУРУСІВ

Секція №5

Парадигмальні засади сучасного лінгвістичного дослідження. Мова та інформація. Еволюційна лінгвістика: феноменологія мови

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

Модератори секції:

Лучик А. А.

доктор філологічних наук, професор кафедри загального та слов'янського мовознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

Надугенко М. В.

кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

Доповідачі:

- 1. Лучик Алла Анатоліївна**, доктор філологічних наук, професор кафедри загального та слов'янського мовознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія»;
Суховець Юлія Миколаївна, аспірантка кафедри загального і слов'янського мовознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія»
МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПАРАДИГМАТИЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЕКВІВАЛЕНТІВ СЛОВА
- 2. Бойко Ольга Олексіївна**, доктор філософії з філології, викладачка літературного факультету університету Ататюрка (м. Ерзурум, Туреччина)
КОНЦЕПТ «ПАМ'ЯТЬ» У РОМАНІ К. ФЕДОРОВИЧ «ВСЕ ЗОЛОТО ТВОЇХ СНІВ»
- 3. Бук Соломія Несторівна**, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка
«ОСНОВИ СТАТИСТИЧНОЇ ЛІНГВІСТИКИ» У СИСТЕМІ ОСВІТИ СУЧАСНОГО ПРИКЛАДНОГО ЛІНГВІСТА
- 4. Кондратенко Наталія Василівна**, доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова
КАТЕГОРІЯ ОЦІНКИ В СЕМАНТИКО-ТЕКСТУАЛЬНІЙ ЛІНГВІСТИЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ ТЕКСТІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ
- 5. Левченко Олена Петрівна**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Львівська політехніка»;
Ділай Маріанна Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Львівська політехніка»
КОРПУСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОСЛІДЖЕННЯХ ІДІОЛЕКТУ
- 6. Ярун Галина Михайлівна**, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційний фонду НАН України

ЗМІСТ МОВНОЇ ОДИНИЦІ ТА ЇЇ СЕМАНТИЧНІ СТАНИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

7. **Дячук Тетяна Миронівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету
ФУНКЦІЇ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ
8. **Дорожжінська Альона Вікторівна**, молодший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України;
Яблочков Микита Мирчович, молодший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ОЦИФРУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА
9. **Старишко Юлія Володимирівна**, науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
МОДЕЛЮВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ІЗ ПРИКМЕТНИКОВИМ ОПОРНИМ КОМПОНЕТОМ
10. **Пронь Христина Василівна**, аспірантка Львівського національного університету імені Івана Франка
МОВЛЕННЄВІ ЖАНРИ «ДОКІР» ТА «БЛОГ-ЗАПИС» ЯК СУЧАСНІ ЖАНРИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЇ»
11. **Надутенко Маргарита Володимирівна**, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ РЕСУРСІВ УМІФ НАН УКРАЇНИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ЗАГАЛЬНОУКРАЇНСЬКІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ
12. **Сивокозова Вікторія Василівна**, молодший науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України
ЛЕКСИКОГРАФУВАННЯ НАЗВ УКРАЇНСЬКОЇ КАЛЕНДАРНО-ОБРЯДОВОЇ ЇЖІ В СЛОВНИКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У 20 ТОМАХ

Секція №6

Інтелектуальна трансформація інформаційно-навчальних ресурсів у сучасній педагогіці

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

Модератор секції:

Єршова О. Л.

кандидат економічних наук, доцент науковий співробітник лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України.

Доповідачі:

1. **Єршова Ольга Леонідівна**, кандидат економічних наук, доцент, науковий співробітник лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України

***M-LEARNING ЯК ВАРІАНТ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА
МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ***

2. ***Трофімова-Герман Аліна Ігорівна***, кандидат філологічних наук, доцент кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

***WORDWALL ТА CROSSWORDLABS ЯК ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ ІНШОМОВНІЙ ЛЕКСИЦІ***

3. ***Лавриш Юліана Едуардівна***, професор, завідувач кафедри англійської мови технічного спрямування Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

***TRANSFORMING TEACHING MATERIALS FROM A UNIVERSAL DESIGN FOR
LEARNING PERSPECTIVE***

4. ***Кравчук Оксана Володимирівна***, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти»

***ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У РОЗРОБЦІ ІННОВАЦІЙНИХ
МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ***

5. ***Гуменний Олександр Дмитрович***, кандидат педагогічних наук Інституту професійної освіти НАПН України

***ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ РЕСУРСІВ У
ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ***

6. ***Діденко Наталія Миколаївна***, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Національної академії статистики, обліку та аудиту

***МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
В ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ***

7. ***Ставицька Ірина Василівна***, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

***ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ
НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ ДЛЯ ВИДАНЬ, ЩО ІНДЕКСУЮТЬСЯ У
МІЖНАРОДНИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ ДАНИХ***

ОБГОВОРЕННЯ. ПІДСУМКИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

15.15– 16.00

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5QWN3UT09>

31.10.2023

10.00-13.00

Комплексна доповідь

«ЛІНГВІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ»

Формат зустрічі: ZOOM:

Ідентифікатор конференції: 89563532277

Код доступу: 0svNDR

<https://us02web.zoom.us/j/89563532277?pwd=RVRBaDhENy9WODVPSWIYOHc5OWN3UT09>

1. **Широков Володимир Анатолійович**

академік НАН України, доктор технічних наук, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

ВСТУПНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. **Шевченко Ігор Вікторович**, кандидат технічних наук, провідний науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду

КОНЦЕПЦІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ВІРТУАЛЬНИХ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ЛАБОРАТОРІЙ ТА ДЕРЖАВНИЙ ТЕЗАУРУС УКРАЇНИ

3. **Лариса Шевченко Леонідівна**, доктор філологічних наук, завідувач відділу лінгвістики Українського мовно-інформаційного фонду

Зайка Наталія Михайлівна, кандидат філологічних наук, вчений секретар Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

СИСТЕМНА СЕМАНТИКА СЛОВНИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ТЕЗАУРУСУ УКРАЇНИ

4. **Надугенко Максим Вікторович**, кандидат технічних наук, завідувач відділу інформатики Українського мовно-інформаційного фонду НАН України.

ІНФОРМАЦІЙНО-ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ СИСТЕМ, ЛІНГВІСТИЧНИХ КОРПУСІВ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ПЛАТФОРМИ СІМЕЙСТВА ПОЛІЕДР.

**ПРИКЛАДИ ПРОГРАМНИХ РОЗРОБОК
УКРАЇНСЬКОГО МОВНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ФОНДУ НАН УКРАЇНИ**

<https://svc2.ulif.org.ua/>

Онтологічне середовище дослідження життя і творчості Тараса Шевченка

<https://shevchenko.ulif.org.ua/>

Онтологічне середовище дослідження життя і творчості Тараса Шевченка

1. Дослідження життя та творчості Т.Г. Шевченка

2. Шевченківська енциклопедія

Довідник АТО

1/643

Пошуковий запит

- Довідник АТО
  - ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
  - ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКА ПОВІТРЯНО-КОСМІЧНИХ СИЛ
  - ЗАСОБИ УРАЖЕННЯ КОРАБЕЛЬНОГО БАЗУВАННЯ
  - ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКА СПЕЦІАЛЬНИХ
  - КОМПЛЕКСИ ТА ЗАСОБИ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК
    - Інженерні засоби
    - Інженерні боєприпаси
      - Запалювальна міна-граната ЗМГ
      - Сигнальна міна СМ
      - Сигнальна міна комбінованої дії МСК-40
      - Противіхотна кульова міна ПМП

Інженерні боєприпаси

Запалювальна міна-граната ЗМГ	Сигнальна міна СМ	Сигнальна міна комбінованої дії МСК-40	Противіхотна кульова міна ПМП	Смейство противіхотних фугасних мін
Багатоцільова фугасна міна ПМН-3	Міни-пастки розвантажувальної дії МЛ-7	Міна-сюрприз МС-3	Багатоцільова міна (міна-сюрприз)	Противіхотна осколкова загороджувал
Противіхотні осколкові міни спрямованої дії ММ-501	Противіхотні осколкові міни спрямованої дії ММ-502	Противіхотна фугасна міна дистанційного дії ММ-503	Противіхотна осколкова міна	Противіхотні протигусеничні міни
Противіхотні протиднищеві міни ТМ-72/ТМ-80	Противіхотні протиднищеві міни ТМ-73/ТМ-80	Противіхотна протигусенична міна	Противіхотна протиднищеві міна	Противіхотні протиднищеві міни ПММ